

El lloc de l'oposició

Si governar és difícil en temps de recessió i estalvi forçós, imaginem-nos com deu ser fer d'oposició responsable! Tot un calvari. Una altra cosa és si, desvergonyidament, l'oposició es tira a l'esquena el fet d'haver perdut les eleccions i es comporta com si tingués la mateixa legitimitat política que el Govern per forçar les seves propostes. En aquest sentit, el mal exemple dels partits que solen actuar ignorant que han perdut fa molt difícil el desenvolupament d'una cultura popular democràtica sòlida, que ha de ser respectuosa amb les minories però sobretot amb el dret de les majories a governar.

¿I què sol oblidar l'oposició política? En primer lloc, precisament, que si és a l'oposició és perquè els ciutadans no l'han volgut al govern. No entrem ara en el cas de governs que són la suma de perdedors, de legitimitat jurídica plena, però políticament febles. Ho acaba de reconèixer l'alcalde de Sabadell, Manuel Bustos, tot i que és una llàstima que no se n'hagués adonat el 2003 o el 2006, i que només ho vegi ara que s'acosten les eleccions municipals amb mals pronòstics per al PSC. Sigui com sigui, el cas és que –a les eleccions del 2010– si només t'han votat un 7% (ERC i ICV), un 12% (PP) o un 18% (PSC) dels electors –i, més exactament, un 4%, un 7% o un 10%, respectivament, del cens electoral–, és difícil que et puguis atribuir la representativitat dels interessos de la majoria i pretenguis parlar en nom seu. I si bé és cert que tots els governs, pel fet d'assumir la seva responsabilitat directiva, solen acabar parlant abusivament en nom de tot el país i de tots els seus ciutadans, que ho faci l'oposició es veritablement patètic.

La segona gran dificultat per fer d'oposició amb una certa dignitat deriva del fet que, si prèviament s'ha estat al govern –com és el cas de PSC,

SALVADOR CARDÚS

SOCIÒLEG

ICV i ERC–, s'ha d'acceptar la responsabilitat de tot el que precisament t'ha expulsat del Govern i que ara s'haurà d'endregar. Demanar al nou govern que respecti la feina feta és no entendre el mandat dels ciutadans que, amb bon o mal criteri, han valorat negativament l'estat de coses anterior. En aquests moments, dissimular la implicació en el dèficit pressupostari del país dels que ara són a l'oposició és un dels escàndols més grans de la política catalana actual. La crisi econòmica global, com a mínim, era una evidència des del setembre de 2008, per bé que els indicis s'arrossegaven de feia mesos. Que qui va ser al govern fins a finals del 2010 no tingui una actitud una mica més prudent –tampoc no demano que s'avergonyeixi de la seva insensatesa– amb els que s'han trobat els resultats, és veritablement censurable. Que l'oposició que va acceptar un acord fiscal postestatutari que no respectava ni els mínims fixats a l'Estatut i que va ser còmplice dels pressupostos del govern de Madrid que ens espoliaven a cor què vols ara es mostri intransigent amb el nou govern és d'una impostura indecent.

Em demano si és raonable que l'oposició només s'ocupi d'afeblir el Govern i li faci difícil complir el seu contracte electoral

Tampoc no ha de ser fàcil desenvolupar una cultura d'oposició que no quedi en qüestió pel fet de ser de la mateixa naturalesa que la que es desqualificava quan aquesta oposició governava. Vull dir que el canvi de papers i la manera de representar-los és tan calcada que fa angúnia. Si, a l'hora de governar, cada partit demostra poc o molt un estil propi, ¿per què totes les oposicions s'assemblen tant? Els exemples es poden trobar dia sí, dia també. Per posar-ne només un, i per les circumstàncies d'aquest país a mig fer que encara ha d'anar a resoldre els seus problemes principals a la metròpoli, ¿com pot l'oposició demanar ara una unitat d'acció a Madrid que mai no va practicar quan era al Govern?

Per si no queda prou clar als esperits que no saben pensar fora dels interessos del seu partit, ni que els exemples siguin d'ara, no estic fent la defensa de cap govern en particular, i menys de l'actual, que se sap defensar –i de vegades enfonsar– tot sol. El que pretenc discutir és per què només hi ha una manera de fer oposició, i si la cultura d'oposició que s'ha desenvolupat al nostre país contribueix a l'aprofundiment de la cultura democràtica del ciutadà. Em demano si és raonable que l'oposició només s'ocupi d'afeblir els governs legítims i els faci difícil el compliment del contracte electoral que han contret i que tenen no tan sols el dret, sinó sobretot l'obligació, de dur a terme. Ja m'imagino que és difícil que l'oposició treballi a favor del compliment del programa d'un govern que no és el seu, controlant-ne la bona execució. Però, ¿la defensa del seu punt de vista democràticament minoritari es pot portar fins al punt de provocar la ingovernabilitat d'un país que ha elegit democràticament un rumb diferent? En definitiva: ¿quin és l'espai legítim de l'oposició i quins límits s'hauria d'autoimposar per no traïr la funció plenament democràtica que té assignada?